

Школ онъдаруллгъна тöриг саянär диглхмн

Школ онъдаруллгъна тусар мана умшачир делгү күүдврт орлцад, тезисмүдт тавдсн төрмүд хагьлджацхана. Мана орн-нүтгин цуг олн амтн н төрг икär оньган өгдгнь— партин тезисмүд олна сансн санан, тоолсн тоолврму ла дегд саянär ирлцснä уриг.

Хальмг АССР-т школ болгънд, селән болгънд, район болгънд КПСС н ЦК-н болн Министрмүдин Советин тезисмүдär күр кедж, багшнр, сургъльчнрин эк-экинр эврәнн селвәрән, тоолвран олд илдк селвцлжәнä Кен чигн хур, босдж үг келсн күн, кен чигн газетд бичг илгäсн күн олнла нег дуугьар „Бääll джиргъллä школмудин залгълдаг батруллгъна болн орн-нүтгт эрдм-сургъулин системг цааранднь делгрүлхин туск“ тезисмүдиг таасдж, терүнд келгдсн хамг мел чик гидж келджäцхәнä.

Күүклиг багъ настагъаснь авн күч-көлснд дасхлгъиг чик гидж, тезисмүд дөнънджäh улс йир элвг. Приютна дундин школин хуртг орлцсн сургъульчнрин эк үр Романова иигдж келв:

—Мини наста улст эн школ онъдаруллгън чик боиджахнь йир ил. Маниг урднь шуд бичдг, умшлг, эсвлдг дасхдг билä, тегäд бидн школин хдбн кöдлмшт орхларн түрүлäd ю чигн келж ядад, түрад, манас кесг дн ууляд чигн бäällä. Ода эн эндүг мана партъ йир саянär чиклджәнä. Эн меттоолвр Чилгрин школд болсн хуртг эк-экинр бас келцхäдж; талдан үгäриим тоолвран школ болгънд хург деер багшнр, медätнр цугьар келджäцхәнä.

Мана газетин халхсар кесг багш, сургъулин халхин кöдлчнр, механизатормуд эврәнн тоолврмударн куундврт орлцв. Эн улс кесг сән седвәрән зүркнä гүунäs гарсн саяхн селклән олд мелүлдж селв джäцхәнä.

Полевой МЖС-н механизатормуд школд дөнъгән кург хär, сургъульчнрт олн зүсн эрдм дасххар бääцхәнä. Эн школьникудиг станокар кöдлчнр машинин ясврт орлцдг, кесг зүсн специальность сургъульчнрт өгдг аргъ хäädж, школла залгълла кехär үгән өгцхäдж.

Селән газрин школ шишлнь

эврәнн элд-ахута: малта, шовута, ургъмл ургьадж, ургьц авдг газрта, эврä техниктä (олн зүсн машинтä) болх зöвтä гидж Приозерн райОНО-н толгъач үр Бухин Энä бичд-әнä.

Селән газрин школин кöдлмшин цагиг хавр намрин тärәнä, малин төл авлгъна гүргүтä цагла ирлцдгär, тер кöдлмшт сургъульчнр гүдждж орлцдгар диглхмн гисн уха Элстин негдгч дундин школин багш үр Шарапова П.Р. сергäджәнä. Эн тоолвриг Хальмг АССР-н Гегäрлтин министрствин инспектормуд бас босхдж, сән гидгär лавлдж цäällгължәнä.

Школ-интернатмудин тоог икдүлмн гих уха педагогикин номин кандидат үр Эрднин Пүрвä бас лавлдж цäällгължәнä, терүг цуг бичсн улс дөнъндж, бас эврәнн селвәрән илдкжäцхәнä.

Тезисмүдин туск куундврин йовуд школин кöдлмшин кесг дуту йовдлмуд илдкджәнä. Улгүрлхд, Элстин школмудт ода бийнь мастерской уга, кöдлмшин зер-зев дегд цöбкн. Тер учрар эн школмудт күч-көлснä урокмуд йир муугьар келджәнä. Элстин асхнд кöдлдг дундин школд багшнр дару-дарунь сольглад бäällг учрар, сургългъна кöдлмш му болджана. Эн илдсн дуту-дунд хамгиг цаг деернь уга кедж, школин кöдлмшт саалтг болдгинь уурулх кергтä.

Хальмг АССР-н зärm школмуд эврән бийән даалж, сургъульчнриг школ, класс ахулдж (класс угьадж, савүрддж, беш түлдж, мод көрäддж), кöдлмшин дамшлтд орлцдг дасхджацхана. Зуг эн селвәриг ода бийнь Гегäрлтин министрств шиндждж, ашинь диглдж, олд тархагьад уга.

Кедү кел дасхмб, кедвтäгъäсн авн эклдж сурхмб, белдврин класс мана республикд зокастай?—гих кесг тоолвр гарчана. Эн тоолврмудиг цугтнь хурадж, шиндждлж, школ онъдаруллгън деерән олзлхнь—Гегäрлтин министрствин эркн төр. Тезисмүдär куундä келгъиг цааранднь бргджулдж, ашинь диглгълнд орлцлгън—райодин партийн болн советск органсин, райо-на газетсн күндтä төрнө.